

MRL-uudistus / työryhmän 30. kokous

Aika to 3.12.2020 klo 13.00–16.15

Paikka Skype-kokous

Osallistujat Teppo Lehtinen, pj, YM
Ari Ekroos, Aalto-yliopisto
Mervi Karhula, LVM
Vilppu Talvitie, MMM
Jari Salila, OM
Vesa Pekkola, STM
Anu Hernesmaa, VM
Leila Suvantola, YM
Riitta Rönn, YM
Anna-Leena Seppälä, YM
Kirsi Martinkauppi, YM
Anne Jarva, Kuntaliitto
Anna-Mari Ahonen, maakuntien liitot
Irene Varila, YM
Irjala Antti, YM
Mirkka Saarela, YM
Martti Häkkänen, Helsingin yliopisto
~~Panu Lehtovuori, Tampereen yliopisto~~

~~Lauri Jääskeläinen, sihteeri, YM~~
Melica Hellén, viestintäasiantuntija, YM, läsnä vain kokouksen lopussa
Anne Vanhanen, kokouksen sihteeri, YM

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.

Edellisen kokouksen muistiosta tehtiin kaksi huomautusta:

Vilppu Talvitie esitti, että pöytäkirjaan lisätään kokouksessa käydyn keskustelun mukaisesti ”Keskustelussa esitettiin myös kanta, jonka mukaan maanomistajalla tulisi olla oikeus laatia laajemminkin asemakaavaehdotus. Menettely täyttäisi HO-kirjauksen kunnan kaavoitusmonopolia koskien, koska kunta voi aina olla hyväksymättä kaavaa.”

Anne Jarva esitti, että 2. kohdan kohta

” • *Maanomistajan oikeus laatia asemakaavaehdotus kytkeytyy maapolitiikkaan ja lunastuksiin ja muihin, ja tähän liittyy huoli, että asioita aletaan hoitaa maankäyttösopimuksin ja kunnan raakamaan hankinta vaikeutuu.*” korjataan kuulumaan

” • *Maanomistajan oikeus laatia asemakaavaehdotus kytkeytyy maapolitiikkaan ja lunastuksiin ja muihin, ja tähän liittyy huoli, että maankäyttösopimusmenettelyt ja kunnan raakamaan hankinta vaikeutuvat.*”

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio esitetyin muutoksin.

2 Valmistelun tilannekatsaus

Puheenjohtaja kertoi valmistelutilanteesta.

Sidosryhmäfoorumi pidetään 4.12.

Ministeri Mikkonen on lähettänyt kokouskutsun maankäyttö- ja rakennuslain seurantaministeriokokoukseen. Kokouksia on tulossa useampia, ensimmäinen kokous on 7.12.

Hallitussihteeri Irene Varila on aloittanut työnsä ympäristöministeriössä maankäyttö- ja rakennuslain valmistelun sihteeristössä.

3 Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää koskevat pykäläluonnokset

Ympäristöneuvos Antti Irjala esitteli asiakokonaisuuden. Kokonaisuudesta käytiin keskustelu.

Saamelaisten oikeuksia koskevien vaihtoehtojen osalta käytiin keskustelu, jonka lopuksi äänestettiin neljän vaihtoehdon kesken (liite 7 ja liite 8). Äänestyksen perusteella työryhmän jatkotyön pohjana käytetään vaihtoehtoa 2 (liite 7). Anna-Mari Ahonen ja Vilppu Talvitie äänestivät toisin ja esittivät eriävän mielipiteensä äänestystulokseen.

Anna-Mari Ahonen ilmoitti, ettei edelleen hyväksy maakuntakaavaa koskevaa kokonaisuutta vähine oikeusvaikutteisine teemoineen ja viittasi työryhmän valmisteluaineistossa olevaan maakuntajohtajien kannanottoon 7.10., jota maakuntahallitusten puheenjohtajat ovat tukeneet. Ahonen esitti, että mukaan tulee liittää elinkeinojen ja kestävä kasvun mahdollistavia elementtejä. Teemoina siis vähintään kaupunkiseutujen kestävä rakenne, uusiutuva energiantuotanto, luonnonvarojen kestävä käyttö. Vilppu Talvitie kertoi olevansa samaa mieltä Ahosen kanssa maakuntakaavan oikeusvaikutuksia koskevasta ehdotuksista.

Anne Jarva jätti Kuntaliiton eriävän mielipiteen liitettäväksi pöytäkirjaan. Kuntaliitto vastustaa kaupunkiseutusunnitelman pakollisuutta, yksityiskohtaisesti määriteltyä sisältöä, ja sitä, että kaupunkiseutusunnitelma-alueesta määrättäisiin valtioneuvoston asetuksella (liite 1). Kuntaliitto vastustaa myös ehdotettua uutta 44 §:ää maanomistajan mahdollisuudesta asemakaavan muuttamista koskevan ehdotuksen laatimiseen ja pitää ehdotusta kuntien kannalta tarpeettomana ja vahingollisena huolimatta siitä, että ehdotettu pykälä on rajattu koskemaan asemakaavan muuttamista.

Vilppu Talvitie kertoi MMM:n eriävän kannan 44 §:ään. MMM:n mukaan maanomistajalla tulisi olla laajempi oikeus asemakaavaehdotuksen laatimiseen MRL-uudistusta koskevien laajempien kehittämistavoitteiden mukaisesti. Kunnalla säilyisi kuitenkin kaavoitusmonopoli, koska se voisi jättää kaavan hyväksymättä. Tämäkin täyttäisi HO:kirjauksen, jonka mukaan kunnan kaavoitusmonopolia ei heikennetä. Talvitie kommentoi myös maakuntakaavan viherrakennetta todeten,

ettei mitenkään hyväksyttävissä. Talvitien mukaan suojelun tulisi tapahtua LSL nojalla, lisäksi esille nousevat korvauskysymykset, maanomistajan oikeusasema sekä käytön rajoitteet. Käytön rajoitteiden tulisi Talvitien mukaan olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

Keskustelussa pohjaksi nousi lisäksi esille muun muassa seuraavia kysymyksiä ja asioita:

- Määritelmäpykälä:
 - viherrakenne: (ilmastonmuutoksen) näkökulma sanana liian epämääräinen, vesialueet
 - liikenneverkko: tulisi sisältää kaikki liikennemuodot (myös lentoliikenne)
- VAT
 - Laissa tulisi huomioida muut valtakunnalliset päätökset (kuten VLJS), jotka voivat olla rinnasteisia VAT:ille.
- Maakuntakaava
 - puolustusvoimien ja rajavalvonnan tarpeet (VATit ei riitä), laajat ampuma-alueet (melualueet) tärkeitä, miten ulottuvat rakentamisen puolelle?
 - kun liikenteen verkostoja varten voidaan maakuntakaavassa antaa rakentamista koskeva rajoitus, niin eikö liikenneverkonkin pitäisi olla maakuntakaavan sisältöä tarkemmin samoin kuin viherrakenne, ei siis vain kehittämisen periaate?
 - luonnonarvon määritelmä (12§)
- Kaupunkiseutusuunnitelma
 - käsitteiden täsmentäminen: 17§ ao valtion viranomaiset ja yhteistyön tapa (LVM keskeinen toimija), tarkoitetaanko taloudellisuudella yhdyskuntarakenteen taloudellisuutta?
 - 18§ sisältö suppeampi kuin 16§ tarkoitustekstin
 - pakollisuus ja suhde MAL-sopimukseen
 - kunnille uuden tehtävän rahoitus
 - SOVAN täytäntöön pano osallistumisessa
- Yleiskaava
 - 23§ ja 27§ erilaiset: kohtuutonta vs huomattavaa haittaa
- Merialuesuunnittelun perustelut puuttuvat

Hallitussihteeri Mirkka Saarela esitteli Tiedoksiantoa, voimaantuloa ym. koskevia pykäläluonnoksia. Keskusteltiin kokonaisuudesta.

Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia kysymyksiä ja asioita:

- Velvoittamiskykälät tärkeitä säännöksiä: pitäisikö koskea myös kaupunkiseutusuunnitelmaa, kun kuntien yhteinen yleiskaava jää pois?
- Miksi kohdassa X § Eräiden päätösten tiedoksi antaminen käytetään julkista kuulutusta
- Voiko poikkeamisluvan tehdä kaavasta, joka ei ole vielä saanut lainvoimaa?
- Säilyykö poikkeaminen omana prosessina vai kytketäänkö rakentamisluvan sijoittamislupaosaan?

Jari Salila lupasi, että OM katsoo tiedoksiannon pykälät ja lähettää myöhemmin lakitekniisiä kommentteja.

4 Lupamenettelyä ja rakennustyön suoritusta koskevat pykäläluonnokset

Hallitusneuvos Kirsi Martinkauppi esitteli asian. Keskusteltiin asiasta. Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia kysymyksiä ja asioita:

- 110 § Poistetaan maininta sellaisena kuin se on laissa 432/2019.
- 164 § Korjaussuunnitelma. Pohdittiin prosessin toteutusta, katselmusta sekä hankkeen ryhtyvän itse tekemää ilmoitusta mahdollisesta haitan tilanteesta ja todettiin, että pykälään ei tarvita muutoksia.

Rakentamisen jaoston puheenjohtaja Kirsi Martinkauppi kertoi, että jaostolla on kokous 15.12., jossa käsitellään vielä pykälää. Mahdolliset muutokset, lähinnä rakennusjärjestyksestä tai –luvista, lähetetään kirjallisesti.

5 Muut asiat

Toivottiin pian lain sisällysluettelo, vaikka tekstit olisivatkin vielä kesken.

Seuraava kokous voisi olla Teamsilla.

6 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16:15.

Seuraava kokous on 17.12.2021 ja aiheena mm rakentaminen, rajapinnat, osallistumista.